

TALE

8. december 2009

J.nr. 2009-0020830

JAIC/hej

Beskæftigelsesministerens tale til Arbejdsmarkedsudvalget den 9. december om arbejdsklausuler – samrådsspørgsmål R

Samrådsspørgsmål R

Hvad vil ministeren gøre for at sikre, at offentlige myndigheder ikke indgår kontrakter med firmaer, der gør brug af ulovlig, underbetalt eller sort arbejdskraft – set i lyset af det seneste tilfælde i Københavns Kommune og den række af tidligere eksempler, som bl.a. fremgår af AMU alm. del - spørgsmål 68? Mener ministeren i forlængelse heraf, at det eksisterende kontrolsystem er tilstrækkeligt og virker efter hensigten?

Tale:

Myndigheder skal selvfølgelig ikke indgå kontrakter med firmaer, der gør brug af ulovlig, underbetalt eller sort arbejdskraft.

Det er der ikke noget nyt i. Allerede i 1949 indså verdenssamfundet, at der var behov for et internationalt instrument, der slog fast, at de opgaver, der udføres for staten, bør ske under ordentlige løn- og arbejdsvilkår.

Derfor blev repræsentanter for regeringer, arbejdsgivere og fagbevægelser allerede dengang enige om at vedtage ILO konvention nr. 94 om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter. Hensigten med konventionen er at imødegå social dumping samtidig med, at den understreger statens forpligtelse som modelarbejdsgiver. Denne konvention gælder stadig.

I Danmark har vi ratificeret ILO konvention nr. 94 i 1955. Konventionen blev gennemført ved et cirkulære om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter, hvor alle statslige myndig-

heder pålagdes at indsætte arbejdsklausuler i alle offentlige kontrakter.

Det betyder, at konventionen forpligter alle statslige myndigheder til at sikre, at firmaer, der udfører kontrakter for det offentlige, giver deres ansatte løn- og arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art indenfor vedkommende fag eller industri på den egn, hvor arbejdet udføres, i henhold til fx kollektiv overenskomst, eller i henhold til nationale lov eller forskrifter mv.

Cirkulæret blev senere fulgt op af en cirkulæreskrivelse fra 1990 om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter om bygge- og anlægsarbejde. Henstillingen indeholder et fornyet pålæg til de statslige myndigheder og en henstilling til kommuner og amtskommuner om ligeledes at indsætte arbejdsklausuler efter samme retningslinjer, som gælder for statslige kontrakter.

Helt i overensstemmelse med konventionen har vi pålagt de statslige myndigheder at bruge arbejdsklausuler i offentlige kontrakter, og vi henstiller samtidig til, at kommuner og regioner gør det samme.

Jeg har indhentet en udtalelse fra Københavns kommune om, hvorledes den forholder sig i forbindelse med indgåelse af aftaler på bygge- og anlægsområdet. Københavns Kommune har oplyst følgende:

”I Københavns Kommune er det Københavns Ejendomme, der indgår entreprisaftaler om bygge- og anlægsopgaver på kommunens byggesager.

Når Københavns Ejendomme indgår kontrakter med entreprenører om byggearbejder, er der i kontraktsgrundlaget indarbejdet en såkaldt arbejdsklausul. Arbejdsklausulen er en udmøntning af cirkulære 115 af 27. juni 1990, der - i hen-

hold til ILO konvention nr. 94 - forpligter offentlige myndigheder til at indarbejde sådanne klausuler i deres entreprisetrakter.

I forhold til kommunens bygge- og anlægssager gør arbejdsklausulen entreprenørerne juridisk forpligtede til at sikre, at både deres egne ansatte, samt ansatte hos deres underentreprenører alle har arbejdsvilkår tilsvarende dem, der gælder for arbejde af samme art inden for det pågældende fag i Københavnsområdet.

Københavns Ejendomme kan kræve dokumentation for, at entreprenørerne lever op til arbejdsklausulen, eksempelvis hvis der opstår tvivl om den overholdes. Københavns Ejendomme har i flere tilfælde bedt entreprenører dokumentere, at arbejdsforholdene på byggepladsen er i orden, efter konkrete anklager har været rejst af fagforeninger i pressen. Senest har Københavns Ejendomme sendt et generelt brev til alle entreprenører, der indskærper arbejdsklausulen, at entreprenørerne skal levere dokumentation herpå på forlangende, samt at Københavns Ejendomme har ret til at tilbageholde betalinger, såfremt klausulen ikke overholdes.

Københavns Ejendomme undersøger alle konkrete anklager om underbetalinger mv. på kommunens byggepladser, men har for nuværende endnu ikke fundet eksempler på, at entreprenører har overtrådt arbejdsklausulens bestemmelser.

Hidtil har Københavns Ejendomme, jf. cirkulære 115 af 27. juni 1990, haft arbejdsklausulen indarbejdet i alle bygge- og anlægskontrakter. Fremadrettet vil Københavns Ejendomme også medtage arbejdsklausulen i tjenesteydelseskontrakter og blandende kontrakter, altså hvor der både tjenesteydelser og bygge- og anlæg.”

Når jeg har valgt at læse hele svaret op fra Københavns Kommune er det fordi, at jeg synes, at svaret tydeligt illu-

strerer, at kommunen i høj grad lever op sit ansvar om at sikre ordentlige løn- og arbejdsforhold og hermed også overholde de retningslinjer, som Beskæftigelsesministeriet har udstukket uanset hvad der måtte fremgå af diverse avisartikler.

Det samme billede gør sig gældende i forhold til de indberetninger, jeg har fået fra kommuner, regioner og stat i forbindelse med indhentelse af bidrag til svar på spørgsmål 68, AMU alm. del.

Så tager jeg fat på den anden del af samrådsspørgsmålet, nemlig om det eksisterende kontrolsystem er tilstrækkeligt og virker efter hensigten.

Mit korte svar er ja. Vi har et af de mest velregulerede arbejdsmarkeder i verden, og takket været arbejdsmarkedets parter indsats, overvåges det nøje, om de løn- og arbejdsvilkår, som parterne er blevet enige om skal gælde på det danske arbejdsmarked, bliver overholdt. Det er selvfølgelig særligt fagbevægelsens fortjeneste, at overvågningen er så effektiv.

I Danmark har vi valgt at lade arbejdsmarkedets parter være hovedansvarlige for løn- og ansættelsesvilkår, fordi at vi mener, at de er de bedste og nærmeste til at løse denne opgave.

Jeg synes også, at svaret fra Københavns Kommune illustrerer det gode samspil, der er mellem myndigheder og fagbevægelsen. Når fagbevægelsen gør opmærksom på sagen, kontakter myndighederne entreprenøren for at få bragt orden i sagen. Kommunen har mulighed for at tilbageholde betalinger, såfremt arbejdsklausulen ikke overholdes, og dette er et vigtigt virkemiddel.

Et andet effektivt middel er iværksættelse af kollektive kampskridt – alene truslen herom plejer at få de fleste arbejdsgivere til at rette ind.

Så mit udgangspunkt er alt i alt, at vi har nogle ret gode og virkningsfulde rammer på det område, der kan håndtere de problemer, der måtte opstå nu og da.